

На черговому засіданні Президії НАН України 17 червня 2015 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили наукову доповідь директора Інституту проблем математичних машин та систем НАН України академіка НАН України А.О.Морозова «Наукові основи впровадження ризик-орієнтованого підходу в управлінні техногенно-екологічною безпекою».

У виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, заступника начальника Науково-дослідного центру цивільного захисту Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту ДСНС України генерал-лейтенанта Збройних сил України кандидата технічних наук В.Ф.Гречанінова, завідувача сектору Відділення вищої освіти Державної установи «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України» кандидата хімічних наук О.В.Дашковської, директора Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України» академіка НАН України В.І.Лялька, директора Українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту МНС України та НАН України члена-кореспондента НАН України В.І.Осадчого зазначалось, що негативний досвід техногенних аварій, зокрема недавня пожежа на нафтобазі біля Василькова, масштабні аварії на залізниці в Черкаській області в минулому році та у Львівській області у 2007 році, свідчать про необхідність удосконалення системи управління безпекою в Україні. Щорічно держава витрачає значні кошти на ліквідацію наслідків аварій, але ситуація не змінюється на краще. Впровадження наукових основ управління безпекою, запропонованих науковцями Інституту проблем математичних машин та систем НАН України, дозволить скоротити ці видатки у десятки разів й зменшити ризики надзвичайних ситуацій.

Відзначалося, що питання застосування сучасних інформаційних технологій для моделювання та прогнозування можливих аварій і своєчасного інформування про них населення набувають ще більшої актуальності в процесі європейської інтеграції України. На державному рівні та рівні громадських організацій країни ЄС надають чималу підтримку Україні у процесах регулювання безпеки, але рівні ризику й надалі майже в усіх сферах життєдіяльності та галузях виробництва в Україні вищі за європейські.

Питанням техногенної безпеки приділяється значна увага й на державному рівні. Розпорядженнями Кабінету Міністрів України схвалено Концепцію управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і затверджено план заходів з її реалізації на 2015-2020 роки. Обидва документи розроблені фахівцями Інституту проблем математичних машин та систем НАН України і Державної служби з надзвичайних ситуацій України.

Наголошувалось, що слід суттєво підвищити рівень координації робіт з організації подальших досліджень із зазначеної проблеми між установами відділень Академії та відповідними зацікавленими міністерствами і відомствами України. Необхідно також активізувати міжнародну співпрацю з моніторингу та управління ризиками.

В основу організаційно-інформаційного та технічного забезпечення цих робіт було запропоновано покласти загальнодержавну єдину мережу ситуаційних центрів державних органів влади України, поклавши на НАН України інформаційну, науково-методичну та нормативно-правову координацію її роботи.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

\*\*\*

Далі учасники засідання заслухали та обговорили наукові повідомлення молодих учених НАН України:

– наукового співробітника Математичного відділення Фізико-технічного інституту низьких температур ім.Б.І.Веркіна НАН України кандидата фізико-математичних наук О.М.Карпель на тему: «Інваріантні міри на діаграмах Браттелі»;

– наукового співробітника Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім.М.П.Семененка НАН України кандидата геологічних наук Ю.Ю.Войтюк на тему: «Геохімія важких металів у об'єктах довкілля техногенно забруднених територій України»;

– старшого наукового співробітника Інституту соціології НАН України кандидата соціологічних наук О.М.Шульги на тему: «Зміна ціннісно-сміслових матриць як джерело суспільних змін в Україні».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Інституту математики НАН України, академік-секретар Відділення математики НАН України академік НАН України А.М.Самойленко, директор Українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту МНС України та НАН України член-кореспондент НАН України В.І.Осадчий, завідувач відділу Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім.М.П.Семененка НАН України доктор геологічних наук І.В.Кураєва, директор Інституту соціології НАН України академік НАН України В.М.Ворона, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» академік НАН України В.М.Геєць.

Згідно з Порядком конкурсного відбору молодих учених НАН України для виступів на засіданнях Президії НАН України та надання цільового фінансування з метою підтримки їх наукових досліджень було прийнято рішення схвалити результати наукових досліджень, викладених у наукових повідомленнях молодих учених Фізико-технічного інституту низьких температур ім.Б.І.Веркіна, Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім.М.П.Семененка й Інституту соціології НАН України, та доручити Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України разом із Науково-організаційним відділом Президії НАН України врахувати результати розгляду наукових

повідомлень при підготовці проекту постанови Президії НАН України «Про відкриття у 2016 році додаткових відомчих тем для молодих учених-доповідачів» та передбачити додаткові кошти на ці теми.

\*\*\*

Крім того, Президія НАН України затвердила новий склад ради директорів Державної установи «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України»; заслухала інформацію про результати конкурсу проектів науково-дослідних робіт молодих учених НАН України у 2015 р. й про підготовку до відзначення 100-ліття від часу заснування Національної академії наук України; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

**Секретаріат Президії НАН України**